

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	25 januari 2024
Zaaknummer	Z-PU-2023-002070	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D-PU-2023-00021487	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	23 oktober 2023	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1. Voorschriften bij de ontheffing 2. Voorgescreven maatregelen 3. Locatie plangebied 4. Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 5. Maatwerkvoorziening		

Ecogroen B.V. heeft namens Van Wijnen Utrecht B.V. een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Van Amstellaan e.o. in Loenen aan de Vecht (hierna: plangebied) en heeft zaaknummer Z-PU-2023-002070.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten:

1. Ontheffing te verlenen van de verbodsbepaling die genoemd is in artikel 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en de gierzwaluw.

2. Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

We verlenen de ontheffing voor de periode van 1 oktober 2024 tot en met 30 september 2029.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de renovatie en verduurzaming van 50 woningen aan de Van Amstellaan, de Graaf Janlaan en de Van Lyndenlaan te Loenen aan de Vecht. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3 van deze beschikking. De werkzaamheden vinden plaats aan de gevels en de daken van de woningen. Er worden geen bomen en struiken verwijderd. De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit:

1. Voeg- en metselwerkherstel

Bestaand beschadigd voegwerk wordt hersteld. Hierbij wordt het oude voegwerk verwijderd, de volledige gevel gereinigd en nieuwe voegmortel aangebracht. Verder wordt bestaand beschadigd gevelmetselwerk hersteld door het plaatselijk vervangen van kapotte stenen.

2. Spouwmuurisolatie

De ruimte tussen buiten- en binnenblad van spouwmuren wordt geheel met isolatiemateriaal opgevuld en benodigde ventilatieroosters worden aangebracht.

3. Kozijnvervanging

Beschadigde kozijnen en draaiende delen worden vervangen. De stelkozijnen worden bij deze werkzaamheden niet aangetast.

4. Dakrenovatie

De daken worden geïsoleerd en bestaande dakpannen worden vervangen.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede en lid van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*) en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 1 oktober 2024 tot en met 30 september 2029.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 7 december 2023 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De huismus en de gierzwaluw zijn beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Daarnaast zijn de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

1. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
2. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
3. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

1. Alternatieve locatie
"Alternatieve locaties zijn niet mogelijk omdat het renoveren van de woningen in het projectgebied locatie gebonden is. Uitvoering kan niet ergens anders plaatsvinden."
2. Alternatieve inrichting en werkwijze
"Er is geen mogelijkheid om de beoogde energieprestaties te behalen zonder de spouwmuur en het dak te isoleren. Voor het overige is gekozen voor een optimale inrichting voor betreffende diersoorten, met gebruikmaking van duurzame vervangende voorzieningen."
3. Alternatieve planning
"Het ongeschikt maken van de woningen vindt plaats buiten de kwetsbare broedperiode van de gierzwaluw en de huismus en buiten de kwetsbare paar- en overwinteringsperiode van de gewone [en de ruige] dwergvleermuis.

Huismussen nestelen uitsluitend in de dakvoet van de langsgevens. De dakvoeten worden tijdens het werk, buiten het broedseizoen van de huismus, ongeschikt gemaakt door de dakpannen handmatig te verwijderen, zodat aanwezige huismussen kunnen vluchten. In de woningen in fase 4 zijn geen huismusnesten aangetroffen. Door de werkzaamheden in dit deel van het projectgebied als laatste uit te voeren is de kans op uitloop van de werkzaamheden tot in het broedseizoen van huismus geminimaliseerd: de start van werkzaamheden aan woningen in fase 3 is zéér ruim voor de start van het broedseizoen gepland.

Zodoende wordt het ongeschikt maken en het werk uitgevoerd in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gierzwaluw en de huismus. Daarnaast wordt de duur van de werkzaamheden per woningblok zo kort mogelijk gehouden. Bovendien worden voor alle soorten maatregelen genomen die nodig zijn om de schade tijdens de uitvoering van de renovatiewerkzaamheden tot een minimum te beperken. Hierdoor is de kans op aanwezigheid van en schade aan de soorten geminimaliseerd. Een andere planning leidt niet tot het verlagen van het risico op schade aan de gevonden beschermde soorten.”

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt en de doelstellingen van de ruimtelijke ingreep worden bereikt. De alternatievenafweging is voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Aangedragen belangen

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming.

Voor de huismus en de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid”.

Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de Wet natuurbescherming: “In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten”.

Onderbouwing en beoordeling van belangen

1. Vocht en schimmel

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om de vochtproblemen (en schimmel) aan te pakken. Dit ongunstige binnenmilieu zorgt voor gezondheidsrisico's. U verwijst hierbij naar het enquête onderzoek en het gevelonderzoek (Nebest, 19 oktober 2023) waarbij u aantoont dat de woningen inderdaad een ongunstige binnenmilieu hebben.

We hebben uw onderbouwing van dit belang beoordeeld. Uit uw onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van vocht en schimmel. Vocht en schimmels zijn niet per se de oorzaak van gezondheidsklachten, maar kunnen astma en andere luchtwegklachten wel verergeren. Door een vochtige woning kan keelpijn, niezen en hoesten, verstopte neus, piepende ademhaling en benauwdheid ontstaan. Bij mensen die allergisch zijn treden de klachten vaker op en kunnen ze heftiger zijn¹. Door de renovatie ontstaan veel minder vochtproblemen (en schimmel). Hierdoor nemen gezondheidsrisico's af. Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege de volksgezondheid.

¹ Schimmel- en vochtproblemen in woningen, april 2015, RIVM

2. Verduurzaming

U heeft aangegeven dat de werkzaamheden nodig zijn om de woningen te verduurzamen. U verwijst hierbij naar de scenarioberekening van 31 oktober 2023 voor de huidige en verwachte energielabels.

In het Klimaatverdrag van Parijs hebben 195 landen afgesproken in 2050 de stijging van de gemiddelde wereldtemperatuur beperkt te hebben tot ruim onder 2 graden Celsius, en zo mogelijk 1,5 graden Celsius. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord van 2013 en in het Klimaatakkoord van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen.

Het doel van het nationale Klimaatakkoord is in Nederland 49% minder broeikasgassen uit te stoten in 2030 in vergelijking met 1990. Om dit doel te bereiken, hebben bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden in het nationale Klimaatakkoord maatregelen en afspraken vastgelegd. Onder andere over de verduurzaming van 1,5 miljoen bestaande woningen voor 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Om deze doelstelling te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van de bestaande woningen nodig.

Uit de onderbouwing en de stukken blijkt dat er inderdaad sprake is van verduurzaming van de woningen. Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang.

Daarnaast zorgen de geplande woningrenovaties waarin energiebesparing en andere energieprestatie-verbeterende maatregelen meegenomen worden voor een vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen. Dit leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. De verduurzaming van bestaande woningen is daarom ook in het belang van de volksgezondheid.

Door klimaatverandering is niet alleen de volksgezondheid, maar ook de openbare veiligheid in het geding. In de "Nationale Veiligheid Strategie" van 2019 wordt klimaatverandering, in combinatie met de (versnelde) zeespiegelstijging, aangemerkt als een risico voor de samenleving. In Nederland vergroot klimaatverandering bijvoorbeeld het risico op overstromingen (vanuit zee en/of vanuit een rivier). In de "Rijksbrede Risicoanalyse Nationale Veiligheid" van het Analistennetwerk Nationale Veiligheid (2022) wordt beschreven dat klimaatverandering verschillende nationale dreigingen versterkt. Door klimaatverandering wordt de kans op weersextremen groter. Dit is bijvoorbeeld extreme neerslag, extreme hitte en extreme droogte. Dit zijn op zich al bedreigingen voor de nationale veiligheid, maar de extremen kunnen ook leiden tot verstoringen in de vitale infrastructuur, zoals de drinkwater-, elektriciteits- en telecomvoorzieningen. Verduurzaming heeft als doel de klimaatverandering te beperken. Daarom is verduurzaming ook in het belang van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep nodig is vanwege een wettelijk erkend belang. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten en deze onderzoeken aangeleverd bij de aanvraag. Op basis van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht hebben we ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologisch onderzoek.

Onderzoeksresultaten: aanwezige beschermde soorten

1. Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er twee nestplaatsen vastgesteld ter plaatse van de daken van de woningen, met name onder de eerste rij dakpannen in de dakvoet. De locaties van de nestplaats zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

2. Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er vijf nestplaatsen vastgesteld ter plaatse van de dakrand bij kopgevels. De locaties van de nestplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

3. Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn in totaal negen verblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied. De functies betreffen één kraamverblijfplaats, zes zomerverblijfplaatsen en twee zomer- en paarverblijfplaatsen. De invliegopeningen bevinden zich in kieren onder gevelpannen of open stootvoegen in metselwerk. De verblijfplaatsen bevinden zich in spouwmuren en mogelijk onder de dakbedekking. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individuele winterverblijfplaats niet uitgesloten worden. De locatie van de verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

4. Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn dertien paarverblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied. De verblijfplaatsen bevinden zich in spouwmuren en mogelijk onder de dakbedekking. (Vorstvrije) verblijfplaatsen kunnen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt worden. Hierdoor kan een individuele winterverblijfplaats niet uitgesloten worden. De locaties van de verblijfplaatsen zijn opgenomen in bijlage 4 van deze beschikking.

Staat van instandhouding

1. Huismus

De huismus komt in vrijwel heel Nederland voor (Kennisdocument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022). De huismussenpopulatie werd in 2017 tussen de 600.000 en 1 miljoen broedparen geschat. Sinds midden jaren tachtig is de landelijke populatie huismussen met ruim 60% afgenomen, met een significante afname in de jaren negentig (Broedvogels in Nederland in 2017. Boele et al, 2019). Het Netwerk Ecologische Monitoring geeft in recente metingen een stabiele huismussenpopulatie sinds het jaar 2000 weer (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). Gegevens van het Punt Transect Tellingen Project tonen echter een lichte afname (Huisumus en Ringmus in Nederland meer dan 40 jaar gevolgd. Van Manen, 2020). De kwaliteit van het leefgebied van de huismus is de

afgelopen jaren afgenomen door onder andere renovatie en isolatie van gebouwen, een kleiner voedselaanbod, minder beschutting (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 2.0 - 2022) en roofdieren (Kennisdokument huismus. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de huismus als zeer ongunstig (Staat van instandhouding van soorten van de Vogelrichtlijn zonder instandhoudingsdoelen in Natura 2000-gebieden. Foppen R. & Vogel R., 2022). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding als ongunstig – ontoereikend.

In de omgeving van het projectgebied is in ruime mate geschikt broedbiotoop voor deze soort aanwezig. In Loenen aan de Vecht en plaatsen in de omgeving komt de huismus in hoge dichtheden voor (Sovon, 2023).

2. Gierzwaluw

In de broedperiode is de gierzwaluw een algemeen voorkomende soort in Nederland, waarbij ze voornamelijk in stedelijk gebied aanwezig kunnen zijn (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). De aantallen en aantalsontwikkelingen van gierzwaluwen zijn momenteel onduidelijk. Er wordt geschat dat het aantal broedparen tussen de 45.000 en 70.000 ligt (Gierzwaluw. Stats.sovon.nl. Sovon, 2022). Vanaf 2007 is de broedpopulatie van de gierzwaluw significant afgenomen (Broedvogels in Nederland in 2020. Boele et al, 2022). De gierzwaluw gebruikt vaak jaren achtereenvolgende dezelfde nestplaats (Kennisdokument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017), maar is een mobiele soort die zich door heel Nederland verspreidt. Het verspreidingsgebied is hierdoor beoordeeld als gunstig (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Woningrenovatie, nieuwbouw en het Bouwbesluit-verbod van openingen (zoals stootvoegen) in woningen hebben invloed op het aantal nestgelegenheden voor gierzwaluwen. Hierdoor is de kwaliteit van het leefgebied afgenomen (Kennisdokument gierzwaluw. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Sovon Vogelonderzoek Nederland beoordeelde de landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw in 2013 nog als gunstig (Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn. Vogel et al, 2013). Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) beoordelen de landelijke staat van instandhouding vijf jaar later als ongunstig – ontoereikend.

In de NDFF (2023) zijn verspreid over Loenen waarnemingen van gierzwaluwen bekend. In de omgeving van het projectgebied is geschikt broedbiotoop voor gierzwaluw aanwezig.

3. Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland (Kennisdokument gewone dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De populatieomvang van de gewone dwergvleermuis wordt geschat op 300.000 tot 600.000 dieren (Vleermuizen. Limpens en Thissen, 2014. In Wot-rapport 124, 2014). Over de periode 2015-2020 lijkt er een matige toename te zijn in het aantal waarnemingen van gewone dwergvleermuis. De populatietrend wordt geschat op een toename van ongeveer 3% (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Bijna de gehele oppervlakte van Nederland kan gezien worden als verspreidingsgebied voor de gewone dwergvleermuis (Gewone dwergvleermuis. Verspreidingsatlas.nl, 2022). De gewone dwergvleermuis is voor zijn leefgebied afhankelijk van gebouwen met invliegopeningen (open spouwmuren) en van voldoende voedselaanbod. In de periode 2008-2018 is het aantal van deze gebouwen min of meer gelijk gebleven (Factsheets voor 25 soorten. Logemann et al, 2018). Isolatiewerkzaamheden zorgen voor een verbetering van de energieprestaties van gebouwen, maar

ook voor een aantasting van de verblijfplaatsen en daarmee het leefgebied van de gewone dwergvleermuis. De landelijke staat van instandhouding wordt door Logemann et al (Factsheets voor 25 soorten, 2018) momenteel beoordeeld als ongunstig - ontoereikend, maar gunstig als genoeg mitigerende maatregelen genomen worden. De Zoogdiervereniging beoordeelt de staat van instandhouding als onbekend, met de laatste update van 2018 (Gewone dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2018).

In de eerder onderzochte woningen aan de Koningen Wilhelminaweg e.o. ten noordoosten van het projectgebied zijn meerdere kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De gewone dwergvleermuisen maken hoogstwaarschijnlijk deel uit van een grotere populatie die ook verblijfplaatsen in omliggende wijken en dorpen heeft. In vergelijkbare woningen rondom het projectgebied worden daarom meer verblijfplaatsen van deze soort verwacht.

4. Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis trekt van het ene leefgebied naar het andere. Deze vleermuissoort verblijft voornamelijk tijdens de paarperiode en winterperiode in Nederland (Migration periods of the Natusius' pipistrelle *Pipistrellus nathusii* in the Netherlands. Jonge Poerink en Dekker, 2019). De populatieomvang van de ruige dwergvleermuis is door gebrek aan data moeilijk te schatten. De meest recente schatting is gebaseerd op de jaren 2012-2017 en telt 4.000 tot 400.000 individuen (Soortenverslag 131. Cdr.eionet.europa.eu, 2022) Tussen 2015 tot 2020 is de populatietrend onzeker, maar niet negatief (Netwerk Ecologische Monitoring 2021 in Telganger November 2021). Het verspreidingsgebied van de ruige dwergvleermuis is vrijwel heel Nederland, met een hogere concentratie in Noordwest-Nederland (Kennisdokument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). Ruige dwergvleermuisen overwinteren in boomholten, achter boomschors, in stapels brandhout, houtloodsen, spouwmuren en achter stootvoegen van gebouwen (Kennisdokument ruige dwergvleermuis. BIJ12, versie 1.0 - 2017). De Zoogdiervereniging beoordeelt het leefgebied van de ruige dwergvleermuis als gunstig, maar geeft wel aan dat ruige dwergvleermuis kwetsbaar is voor de gevolgen van de energietransitie (Advies agendabepaling monitoring en onderzoek aan vleermuisen in het kader van de energietransitie. Schillemans et al, 2021). De Zoogdiervereniging beoordeelt de landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis als matig ongunstig in de laatste update van 2018 (Ruige dwergvleermuis. Zoogdiervereniging.nl, 2022).

Tijdens het veldonderzoek voor de natuurtoets zijn meerdere paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vastgesteld. Ook tijdens eerder uitgevoerde inventarisaties zijn paarverblijfplaatsen van deze soort in de omgeving van het projectgebied aangetroffen. Het aantal gevonden paarverblijfplaatsen in en buiten het projectgebied is relatief groot. In een 'vol gebied' worden echter ook wel meerdere dieren in één boom aangetroffen (BIJ12, 2017), dus in een grotere dichtheid dan hier is aangetroffen. Loenen aan de Vecht ligt in het westelijke deel van Nederland waar de grootste dichtheid van ruige dwergvleermuis voorkomt (BIJ12, 2017). Daarom worden ook in andere wijken en dorpen in de wijdere omgeving grotere aantallen van ruige dwergvleermuis verwacht. Hier zijn echter geen gegevens van bekend.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soorten

De werkzaamheden zullen twee nestplaatsen van de huismus en vijf nestplaatsen van de gierzwaluw vernielen. Daarnaast zullen de werkzaamheden zes zomer(- en winter)verblijfplaatsen, twee zomer- en paar(- en winter)verblijfplaatsen en één kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis

vernieren. Tot slot zullen de werkzaamheden dertien paar(- en winter)verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis vernieren.

Hierdoor worden de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van deze soorten.

Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Ontheffing van de Wet natuurbescherming is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

U heeft mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

We gaan akkoord met de mitigerende en compenserende maatregelen die u voorgesteld heeft. Deze maatregelen staan in bijlage 2 van deze beschikking. In bijlage 1 van deze beschikking vindt u de extra mitigerende en compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de negatieve effecten van de werkzaamheden te verzachten.

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. Ten aanzien van de gierzwaluw hoeven geen tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen te worden aangeboden, omdat de werkzaamheden aan de betreffende woningen buiten het broedseizoen van de gierzwaluw worden uitgevoerd.

Voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis worden onder andere tijdelijke vleermuiskasten van het project aan de Kon. Wilhelminaweg e.o. hergebruikt en/of verplaatst naar het plangebied. Een deel van de kasten (28) hangt aan de woningen van het huidige projectgebied waar werkzaamheden aan verricht zullen worden. Deze vleermuiskasten worden geïnspecteerd en binnen een straal van 200 meter rondom het projectgebied verplaatst en hergebruikt. Indien een vleermuiskast in gebruik is door de gewone dwergvleermuis of de ruige dwergvleermuis, wordt deze ongeschikt gemaakt in de voor de soort minst kwetsbare periode. Kast die niet aan de projectwoningen maar wel binnen 200 meter van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen aan de woningen in het plangebied hangen (27) worden ook hergebruikt. Aanvullend worden voor februari 2024 29 extra kasten geïnstalleerd om aan de eis van (minstens) 84 alternatieve verblijfplaatsen te voldoen. Voorschrift 15 in bijlage 1 bij deze beschikking borgt deze maatregel.

Ongeschikt maken van verblijfplaatsen

De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Door overlap in kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, zijn de minst kwetsbare periodes van 15 april tot 15 mei en in de maand oktober. In voorschrift 16 in bijlage 1 bij deze beschikking is deze periode geborgd.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. Ten aanzien van de huismus geldt dat de daken weer geschikt

worden gemaakt door bij de langsgevels het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen. Hierbij is sprake van overcompensatie. Ten aanzien van de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden inbouwkasten aangeboden. Ten aanzien van de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis worden maatwerkvoorzieningen in de constructie van de kopgevels gerealiseerd (zie bijlage 5). Deze maatwerkvoorzieningen hebben eigenschappen waardoor ze naar verwachting effectief zijn. In totaal zal deze maatwerkoplossing voorzien in 120 nestplaatsen voor de gierzwaluw, waarbij sprake is van overcompensatie, en 80 verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Aanvullend worden nog 4 inbouwkasten, geschikt als zomer- of paarverblijfplaats, gerealiseerd binnen het plangebied. Deze inbouwkasten voldoen niet aan de afmeting gesteld in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017) en Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) en dienen daarom geschakeld te worden (geborgd in voorschrift 18 in bijlage 1 bij deze beschikking). Hiermee gaan wij akkoord met de voorgestelde maatregelen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Monitoring

Er worden maatwerkvoorzieningen gerealiseerd als permanente alternatieve verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de gierzwaluw. Deze maatwerkvoorzieningen dienen gemonitord te worden. Daarnaast dienen de permanente alternatieve verblijfplaatsen die als compensatie voor de kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis gerealiseerd worden, gemonitord te worden. U heeft in de aanvullingen van 7 december 2023 de methode van onderzoek voor de compensatie voor een kraamverblijfplaats beschreven, waarmee wij akkoord gaan. Aanvullend zijn er voorschriften (20 t/m 27) opgenomen in bijlage 1 bij deze beschikking om de kwaliteit van het onderzoek en de rapporten te borgen.

Conclusie ecologische beoordeling

Het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de staat van instandhouding van de huismus en de gierzwaluw en er geen afbreuk gedaan wordt aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en mitigerende en/of compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1 van deze beschikking) en voorgeschreven maatregelen (bijlage 2 van deze beschikking) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan Ecogroen B.V. en een afschrift van de beschikking aan:

1. Van Wijnen Utrecht B.V.;
2. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
3. Gemeente Stichtse Vecht.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking. De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen. U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

1. Via het formulier "Bezwaar maken tegen een beslissing van de provincie". U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl.
2. Via een zelfgeschreven bezwaarschrift.

Print het ingevulde formulier of het zelfgeschreven bezwaarschrift, onderteken het met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast het bezwaar. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan. U moet op het

moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben. Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:

Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

Aan de behandeling van een voorlopige voorziening zijn kosten verbonden. Meer informatie hierover vindt u op www.rechtspraak.nl.

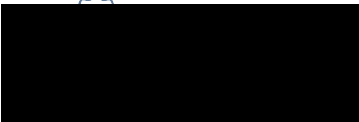
3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1. Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

2. Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 1. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 2. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 3. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 4. Informatie en contactgegevens van de begeleidend ecooloog;
 5. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog begeleid zijn/worden;
 6. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen.

3. Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een

deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven mitigerende en/of compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

Gierzwaluw

11. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, dat loopt van half april tot half augustus. De genoemde periode kan eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden en afhankelijk van de meteorologische omstandigheden voorafgaand aan of tijdens de werkzaamheden. Ook per broedpaar kan de voortplantingsperiode verschillen. Een ecologisch deskundige dient het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden natuurvrij te verklaren.

Huismus

12. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de geldende gewenningsperiode na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen verstreken is. Wanneer de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen niet in gebruik zijn genomen, dienen deze verwijderd te worden onder ecologische begeleiding. Indien blijkt dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn genomen door de in de ontheffing benoemde soorten, dienen deze alleen verwijderd te worden onder ecologische begeleiding en nadat deze ongeschikt zijn gemaakt in de minst kwetsbare periode (buiten het broedseizoen).

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

13. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen pas verwijderd te worden wanneer de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de geldende gewenningsperiode na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen verstreken is. Wanneer de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen niet in gebruik zijn genomen, dienen deze verwijderd te worden onder ecologische begeleiding. Indien blijkt dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in gebruik zijn genomen door de in de ontheffing benoemde soorten, dienen deze alleen verwijderd te worden onder ecologische begeleiding en nadat deze ongeschikt zijn gemaakt in de voor de soort actieve (en minst kwetsbare) periode.
14. De tijdelijke verblijfplaatsen voor de soorten dienen, gedurende de tijd dat deze dienen als overbrugging totdat de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en de in de kennisdocumenten voorgeschreven gewenningsperiode is verstreken, functioneel te zijn. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen daarom van voldoende duurzaam materiaal te zijn en op een voldoende duurzame wijze worden bevestigd.
15. Bij hergebruik of verplaatsing van de tijdelijke vleermuiskasten die voor het project aan de Kon. Wilhelminaweg e.o. zijn opgehangen, dient vooraf gecontroleerd te worden op aanwezigheid van vleermuizen. Indien er geen vleermuis aanwezig is, mag de vleermuiskast hergebruikt of verplaatst worden. Indien er wel vleermuizen aanwezig zijn, dient deze ongeschikt gemaakt te worden aan de hand van dezelfde methode en voorwaarden die voor

- de aanwezige verblijfplaatsen in de gebouwen in het plangebied gelden, voorafgaand deze verwijderd mag worden.
16. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis dient plaats te vinden buiten de kwetsbare periode van de soorten. De minst kwetsbare periode van beide soorten is van 15 april tot 15 mei en in de maand oktober.
 17. De permanente vleermuiskasten dienen daadwerkelijk permanent geschikt te worden gehouden voor vleermuizen. Dit betekent dat de ontheffinghouder verantwoordelijk is voor onderhoud en vervanging van de permanente kasten als de technische levensduur van de kasten is verstreken. De ontheffinghouder kan deze verplichting, gelet op voorschrift 4, overdragen aan een rechtsopvolger.
 18. De permanente vleermuiskasten dienen gekoppeld te worden om te voldoen aan de afmetingen gesteld door het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Voor de plaatsing van de geschakelde vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis geldt dat compensatiefactor 4 moet worden toegepast en dat een combinatie van kasten met één invliegopening geldt als één verblijfplaats. Daarnaast dienen deze op minimaal drie verschillende windrichtingen geplaatst te worden.

Monitoring

19. Om te bepalen of soortgerichte beschermingsmaatregelen voldoende effectief zijn, dienen deze worden te gemonitord. Er moet monitoring plaatsvinden op de functionaliteit van de maatwerkvoorziening voor de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en de permanente alternatieve kraamverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.
20. Het monitoringsonderzoek moet minimaal worden gericht op de volgende onderzoeksvragen:
 1. of de soorten gebruik maken van de aangeboden permanente alternatieve verblijfplaatsen;
 2. met welke aantallen van de soort hiervan gebruik wordt gemaakt;
 3. welke verblijfsfunctie de permanente alternatieve verblijfplaatsen vervullen;
21. Het monitoringsonderzoek moet worden uitgevoerd volgens het op dat moment vastgestelde Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad).
22. Het monitoringsonderzoek wordt uitgevoerd tijdens het tweede, vijfde en zevende kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis nadat de permanente alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn. Volgens de aangeleverde planning van het project betekent dit dat de monitoring plaatsvindt in 2026, 2029 en 2031.
23. De monitoringsresultaten worden, voor zover dit waarnemingen van beschermde soorten betreft, geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Dit gebeurt voordat de monitoringsrapportage aan de RUD Utrecht wordt verstuurd.
24. De monitoringsrapportage moet minimaal de volgende onderdelen bevatten:
 1. Onderzoeksgegevens (data, tijdstippen, weersomstandigheden en onderzoeksmethode);
 2. Beschrijving van de onderzochte maatregelen (datum van realiseren, beschrijving van locatie en directe omgeving, foto's van de maatregelen en locaties van de maatregelen op kaart of luchtfoto, technische beschrijving van de maatregelen);
 3. Onderzoeksresultaten (vastgestelde soort(en), functie(s) en aantallen individuen);

4. Conclusie waaruit blijkt in hoeverre de hiervoor bedoelde maatregelen functioneren als kraamverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en voor hoeveel individuen vergeleken met de oorspronkelijke situatie (voordat de werkzaamheden werden uitgevoerd);
5. Bewijs van registratie van waarnemingen van beschermde soorten in de NDFF.
25. De monitoringsrapportage moet uiterlijk op 31 december van elk jaar waarin de monitoring is uitgevoerd worden verstuurd aan de RUD Utrecht via wnl@rudutrecht.nl. Vermeld hierbij het zaaknummer van de ontheffing en de locatie.
26. De monitoringsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de verplichtingen die zijn verbonden aan de ontheffing:
 1. Als voor het einde van de monitoringsperiode blijkt dat door de maatregelen de gewenste effecten behaald zijn, kan het bevoegd gezag besluiten dat eerder gestopt mag worden met de monitoring;
 2. Als blijkt dat de maatregelen niet de gewenste effecten hebben gehad, kan het bevoegd gezag extra maatregelen opleggen.
 3. Als de planning wijzigt waardoor ook het startjaar van de monitoring wijzigt, moet dit gemeld worden bij de RUD.
4. **Na afloop van de werkzaamheden**
27. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

6. Maatregelen

6.1 Maatregelen

Algemeen

1. Er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle te nemen maatregelen worden vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol zal op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken partijen bekend worden gemaakt. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd.
2. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
3. De werkzaamheden en voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ (hierna ecologisch toezichthouder) op het gebied van vleermuizen. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het projectgebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
4. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder. Deze afwijkingen dienen te worden goedgekeurd door het bevoegd gezag (provincie Utrecht).
5. De ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt door (medewerkers van) de ontheffingshouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van de voorwaarden in de ontheffing.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaam-

¹ Het bevoegd gezag verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort-specifieke ecologie. De ervaring en kennis moet te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt natuurwetgeving,
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NIN, IVN, EIS Nederland, FLORON, Sovon, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- heden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.
7. De ontheffinghouder is er verantwoordelijk voor dat de ecologisch toezichthouder tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bijhoudt in een logboek. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en uitgevoerde mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften van de ontheffing, geregistreerd.
 8. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten (zoals vleermuizen of broedende vogels) worden de betreffende werkzaamheden gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder. De ontheffinghouder dient tevens direct contact op te nemen met de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 35008 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, indien andere handelingen dan beschreven in de ontheffing noodzakelijk zijn of indien er verbodsbepalingen worden overtreden waarvoor geen ontheffing is verleend. In overleg met de ecologisch toezichthouder en provincie Utrecht wordt bepaald of (en zo ja, onder welke voorwaarden) de werkzaamheden binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.
 9. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek moet bijgevoegd worden.

Tijdelijke alternatieve verblijf- en nestplaatsen

1. Voor de kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis die verloren gaat moeten altijd vier alternatieve kraamverblijfplaatsen beschikbaar zijn. Om te bereiken dat tijdens de werkzaamheden voldoende verblijfplaatsen aanwezig zijn, worden voor februari 2024 vier kraamkasten opgehangen. Conform het Kennisdocument Gewone Dwergvleermuis (2017) hangen de kasten op deze wijze gedurende een heel kraamseizoen (2024), wanneer de bestaande kraamverblijfplaatsen nog functioneel zijn. Kraamkasten zijn van het type VMT3a van Unitura (bijlage 2), 3-laags kasten van 80 bij 76 centimeter conform de eisen van het kennisdocument (BU12, 2017⁹). De kraamkasten worden zo hoog mogelijk aan gevels aangebracht op plekken die een bezonning kennen van meer dan 10 uur per dag om een grotere kans op benutting te hebben. Daarnaast zijn ze ontoegankelijk voor roofdieren, hangen ze buiten bereik van kunstverlichting en hebben ze een vrije aanvliegeroute. De gekozen locaties bevinden zich zo dicht mogelijk bij de kraamverblijfplaats die verloren gaat (binnen 60 meter). Voor een overzicht van de locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen zie bijlage 6.
2. Gedurende het project moeten in totaal 84 tijdelijke alternatieve kleine vleermuisverblijfplaatsen beschikbaar blijven. In het kader van eerder uitgevoerde compensatiemaatregelen voor het project aan de Kon. Wilhelminaweg en omgeving zijn in totaal 93 kleine vleermuiskasten opgehangen. Een deel van de kasten (28) hangt aan de woningen van het huidige projectgebied aan de Van Amstellaan en omgeving. Deze kasten worden geïnspecteerd en binnen een straal van 200 meter rondom het projectgebied verplaatst en hergebruikt. Kast die niet aan de projectwoningen maar wel binnen 200 meter van de aangetroffen vleermuisverblijfplaatsen aan de Van Amstellaan en omgeving hangen (27) worden ook hergebruikt. Aanvullend worden voor februari 2024 29 extra kasten geïnstalleerd om aan de eis van (minstens) 84 alternatieve verblijfplaatsen te voldoen. Alle kasten zijn bij aanvang van het werk minimaal drie maanden in het actieve seizoen van gewone dwergvleermuis en zes maanden voor aanvang van het paarsei-

zoen van gewone- en ruige dwergvleermuis aanwezig. Tijdelijke verblijfplaatsen worden nabij het projectgebied geplaatst, op een maximale afstand van 200 meter. De kasten zijn van het type VMT1 van Unitura worden verspreid opgehangen om het aantal baltterritoria te maximaliseren. Op de achterzijde van de kasten is bij montage schuimband aangebracht om inrengen en inwaaien te voorkomen. De kasten worden conform de eisen in de kennisdocumenten (BU12, 2017^{a, b}) op tenminste drie meter hoogte opgehangen, binnen 200 meter van het projectgebied, op locaties met een vrije aanliegruimte, vrij van kunstlicht, vrij van verstoring, buiten bereik van predatoren en op verschillende richtingen georiënteerd. Voor een overzicht van de locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen zie bijlage 6.

3. Voor elke nestplaats van huismus die verdwijnt worden twee tijdelijke alternatieven aangeboden. Hiervoor wordt voor februari 2024 het dak van de woning aan de Albrechtlaan nummer 29 toegankelijk gemaakt voor huismus door het aanwezige vogelschroot te verwijderen. De betreffende woning ligt net buiten de grenzen van het projectgebied. Het dak wordt op een totale lengte van vijf meter toegankelijk gemaakt. Conform de randvoorwaarden voor het aanbrengen van vervangende nestplaatsen uit het Kennisdocument Huismus (BU12, 2022) komen op deze wijze minstens 4 nieuwe nestplaatsen voor huismus beschikbaar. De betreffende woning wordt tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden niet aangetast. De tijdelijke voorzieningen worden binnen een straal van 200 meter vanaf de aangetroffen nest- en verblijfplaatsen gerealiseerd.
4. Naast de alternatieve nest- en verblijfplaatsen die door het toegankelijk maken van de daken beschikbaar komen, zijn in het kader van eerder uitgevoerde compensatiemaatregelen voor het project aan de Kon. Wilhelminaweg en omgeving vijf huismustillen van het type HMPT1 toegepast. Vier van deze paalkasten met 12 nestplaatsen per stuk staan binnen een straal van 200 meter rondom de huismusnestplaatsen die in het kader van het huidige project aangetroffen zijn. De paalkasten staan op maximaal tien meter afstand van struweel, zodat de mussen voldoende dekking hebben. Daarnaast zijn ze ontoegankelijk voor roofdieren. Hiermee wordt voldaan aan de eisen van het kennisdocument (BU12, 2022). De locaties van de huismustillen zijn weergegeven in figuur 4.7.
5. Omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen van gierzwaluw plaatsvinden worden voor deze soort geen tijdelijke nestplaatsen gerealiseerd.
6. De locaties van tijdelijke alternatieven zijn alle conform geldende kennisdocumenten en afgestemd met een ecologisch deskundige. Na voltooiing van alle werkzaamheden blijven de tijdelijke vleermuis kasten gedurende minimaal een geheel seizoen hangen (tot voorjaar 2026). Tijdelijke kasten worden alleen verwijderd indien ze niet bezet zijn, hetgeen dient te worden vastgesteld door een deskundige op het gebied van vleermuizen en huismussen. In tabel 6.1 zijn de aantallen tijdelijke nest- en verblijfplaatsen samengevat.

Tabel 6.1 Aantallen tijdelijke nest- en verblijfplaatsen.

Type verblijfplaats	Vastgesteld aantal	Factor	Tijdelijke alternatieven
Kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis	1	4	Totaal 4 kraamkasten
Paarverblijfplaats en kleine zomerverblijfplaats gewone en ruige dwergvleermuis	21	4	Totaal minstens 84 kleine tijdelijke kasten
Nestplaatsen huismus	2	2	Verwijderen vogelschroot op een lengte van minstens 5 meter
Gierzwaluw	5	-	Geen, permanente nestplaatsen gereed voor broedseizoen

Ongeschikt maken bebouwing

7. Voorafgaand aan werkzaamheden wordt een broedvogelcontrole uitgevoerd. Pas nadat is vastgesteld dat er geen vogels broeden binnen de invloedssfeer van de activiteiten wordt aangevangen met de werkzaamheden.
8. Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis vindt plaats in de 2de helft van oktober 2024, buiten de kwetsbare paar en overwinteringsperiode van deze soorten. Het ongeschikt maken voor vleermuizen gebeurt door middel van het opvullen van kieren en gaten met stroken rugvulling in combinatie met het plaatsen van exclusion flaps.
9. Na het ongeschikt maken voor vleermuizen en voor aanvang van de werkzaamheden wordt rond schemer in de avond of de ochtend een uit- of invliegcontrole uitgevoerd om vast te stellen dat er geen vleermuizen meer in de bebouwing aanwezig zijn.
10. Ongeschikt maken voor huismus buiten het broedseizoen (1 maart tot 1 september, mogelijk late vervolglegels tot 1 oktober) gebeurt tijdens de werkzaamheden door dakpannen handmatig van het dak te verwijderen, zodat huismussen eventuele nestplaatsen zelfstandig kunnen verlaten. Bij het onverhoopt aantreffen van een (laat) broedgeval wordt het ongeschikt maken direct gestaakt en pas hervat nadat door de ecologisch toezichthouder is vastgesteld dat de jongen zijn uitgevlogen. Gedurende periodes van vorst worden geen nestplaatsen van huismus ongeschikt gemaakt.

Permanente alternatieve verblijf- en nestplaatsen

11. Voor de kraamverblijfplaats van gewone dwergvleermuis die verloren gaat dienen vier permanente vervangende kraamverblijfplaatsen in de bebouwing te worden gerealiseerd. De vervangende verblijfplaatsen worden toegepast binnen een straal van 50 meter van de aangetroffen kraamverblijfplaats. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van vier inbouwkasten van het type VMPMK1 van Unitura toegepast (zie bijlage 5).
12. Ter compensatie van de zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden tenminste 84 kleine verblijfplaatsen gerealiseerd. Locaties worden over het projectgebied gespreid, waarbij in elke kopgevel nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Hiertoe wordt in alle 20 kopgevels een maatwerkoplossing in de constructie gerealiseerd (zie bijlage 3). Aanvullend worden vier extra inmetseelkasten van het type VMPM1 (of vergelijkbaar) toegepast in twee kopgevels (zie bijlage 4).
13. Voor elke nestplaats van gierzwaluw die verloren gaat dienen minimaal vijf nieuwe permanente nestplaatsen te worden gerealiseerd, in totaal dertig nestplaatsen. De nestplaatsen dienen beschikbaar te zijn op het moment dat de soort weer in Nederland aankomt om te broeden (vanaf 15 april). Hiertoe wordt in alle 20 kopgevels een maatwerkoplossing in de constructie gerealiseerd (zie bijlage 3).
14. In bijlage 3 is een ontwerp van de maatwerkconstructie ten aanzien van vleermuizen en gierzwaluwen opgenomen. Deze is als volgt samengesteld:
 - Op het buitenspouwblad van de kopgevel worden twee 'holle balken' van multiplex aangebracht, één van de voorzijde naar de nok, en één van de nok naar de achterzijde. In elke balk bevinden zich twee verblijfplaatsen voor vleermuizen en drie nestplaatsen voor gierzwaluw, per kopgevel dus vier verblijfplaatsen voor vleermuizen en zes voor gierzwaluw.
 - Ten behoeve van voldoende grip wordt het multiplex ingesmeerd met mortel.
 - Op de balk wordt een keramisch boeiboord vastgezet. Aan de onderzijde van het boeiboord, tussen het boeiboord en de muur, blijft een ruimte van 3,5 centimeter open zodat de balk bereikbaar is.
 - Elke verblijfplaats voor vleermuizen is circa 120 centimeter lang. Deze is in de lengte door middel van schotten opgedeeld in vier compartimenten van 11,5 centimeter hoog en breedtes variërend van 2 tot 4 centimeter. Aan de onderzijde bevinden zich inkruiropeningen.

gen van circa 10 x 3 centimeter, waarmee de compartimenten ook met elkaar in verbinding staan. Hierdoor wordt voorzien in ruimtes met verschillende microklimaten. De exacte lengte van de vleermuisvoorziening wordt aangepast aan de beschikbare lengte van de kopgevel.

- De gierzwaluwnestplaatsen zijn 60 centimeter lang en hebben een breedte en hoogte van circa 15 x 15 centimeter. De inkruipopening is circa 3,5 x 7 centimeter. Onderin de gierzwaluwnestplaats is een horizontale bodem aangebracht om op te nestelen.
- De maatwerkvoorziening wordt in alle 20 kopgevels aangebracht, waarmee wordt voorzien in 20x4=80 kleine vleermuisverblijfplaatsen en 20x6=120 nestplaatsen voor gierzwaluw, verspreid over het projectgebied.
- Het definitieve ontwerp van de maatwerkvoorziening dient te worden goedgekeurd door de ecologisch begeleider.

15. Locaties van de verblijfplaatsen voor vleermuizen en gierzwaluw zijn weergegeven in figuur 6.1.
16. Per verloren nestplaats van huismus dienen twee nieuwe permanente nestplaatsen te worden gerealiseerd, in totaal vier nestplaatsen. Dit gebeurt door bij de langsgevels van de woningen in het projectgebied het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen. Hierdoor zijn alle dakvoeten in het projectgebied beschikbaar en zoeken de dieren zelf de meest geschikte plekken op. Op deze wijze komen honderden nieuwe nestplaatsen voor huismus beschikbaar en is er sprake van forse overcompensatie.
17. Aantallen permanente alternatieve verblijfplaatsen zijn weergegeven in tabel 6.2.

Tabel 6.2 Aantallen permanente nest- en verblijfplaatsen.

Type verblijfplaats	Aantal vastgesteld	Factor	Permanente alternatieven
Kraamverblijfplaats gewone dwergvleermuis	1	4	4 inbouw kraamverblijfplaatsen
Paarverblijfplaats en kleine zomerverblijfplaats gewone en ruige dwergvleermuis	21	4	80 door maatwerkvoorziening in elke kopgevel; 4 inbouwstenen in kopgevels
Nestplaatsen huismus	2	2	Honderden (door aanbrengen vogelschroot op derde panlat)
Gierzwaluw	5	5	120 door maatwerkvoorziening in kopgevels

Figuur 6.1 Locaties maatwerkvoorzieningen aan kopgevels voor vleermuizen en gierzwaluw (blauwe contouren), inmetsele-kraamkasten en/of gevelbetimmering voor gewone dwergvleermuis (groene punten) en kleine inmetselekasten voor dwergvleermuizen (gele punten). Bron achtergrond: PDOOK.

6.2 Doel maatregelen

Het doel van de maatregelen is om zorgvuldig te handelen en de functionaliteit van het leefgebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus te waarborgen, waardoor de staat van instandhouding niet wordt aangetast. Voor huismus en gierzwaluw is in voorliggende situatie sprake van een forse overcompensatie van nestplaatsen. Op de lange termijn dragen de maatregelen effectief bij aan de gunstige staat van instandhouding.

6.3 Effectiviteit maatregelen

De beschreven werkwijze wordt voor de betreffende soorten effectief geacht omdat ze conform de kennisdocumenten (BIJ12 2017^{a, b, c}; BIJ12, 2022) en beschikbare ecologische kennis wordt uitgevoerd.

Twee van de vier tijdelijke kraamverblijfplaatsen worden op zuidelijke en westelijk georiënteerde gevels aangebracht vanwege de benodigde bezonning (BIJ12 2017^a). De ervaring is dat kraamkolonies in warme periodes verhuizen naar meer op het noorden gerichte verblijfplaatsen. De rest van de vier tijdelijke kraamverblijfplaatsen worden op het noorden georiënteerd. De verblijfplaatsen die op koelere gevels zijn geplaatst kunnen dienen als uitwijk in een erg warme periode.

De aangebrachte tijdelijke verblijfplaatsen zijn in de kraamperiode van 2024 tezamen met de vastgestelde verblijfplaatsen aanwezig. In de winterperiode 2024/2025 verdwijnt de aangetroffen kraamverblijfplaats en worden vier nieuwe permanente kraamverblijfplaatsen gerealiseerd. In de kraamperiode van 2025 zijn de nieuwe permanente verblijfplaatsen samen met de tijdelijke verblijfplaatsen beschikbaar. Hierdoor zijn steeds voldoende geschikte kraamverblijfplaatsen beschikbaar.

6.4 Locatie maatregelen

Tijdelijke voorzieningen

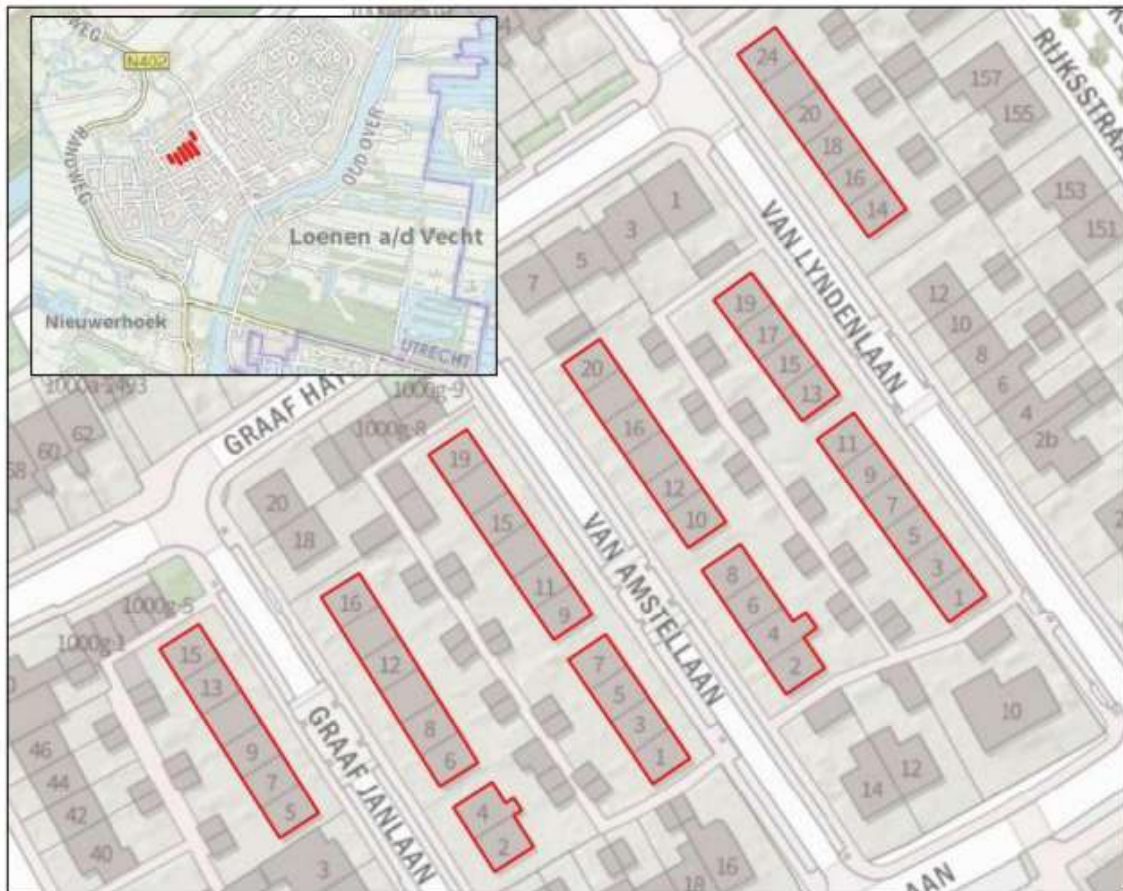
Voor exacte locaties van tijdelijke alternatieve opbouwkasten voor vleermuizen in de omgeving van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 6. Voor tijdelijke compensatie van nestplaatsen van huismus wordt het dak van de woning aan de Albrechtlaan nummer 29 toegankelijk gemaakt voor huismus. Alle voorzieningen beschikken over een vrije aanvliegeroute en zijn buiten bereik van predatoren en niet nabij straatlantaarns of andere kunst-lichtbronnen geïnstalleerd. De locaties zijn conform de betreffende kennisdocumenten (BIJ12, 2017^{a, b, c}; BIJ12, 2022) gekozen en zijn afgestemd met een ecologisch deskundige.

Permanente voorzieningen

Permanente alternatieven voor vleermuizen en gierzwaluw worden in (kop) gevels binnen het projectgebied gerealiseerd. Voor huismus worden de daken van alle woningen in het projectgebied toegankelijk gemaakt door het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen. Hierdoor zijn alle dakvoeten in het projectgebied beschikbaar en zoeken de dieren zelf de meest geschikte plekken op.

Bron: 'Activiteitenplan renovatie 50 woningen Van Amstellaan e.o., Loenen aan de Vecht' van 23 oktober 2023

Bijlage 3: Locatie plangebied

Figuur 1.1 Globale ligging (uitsnede) en te renoveren woningen te Loenen aan de Vecht: het projectgebied (rode contouren).

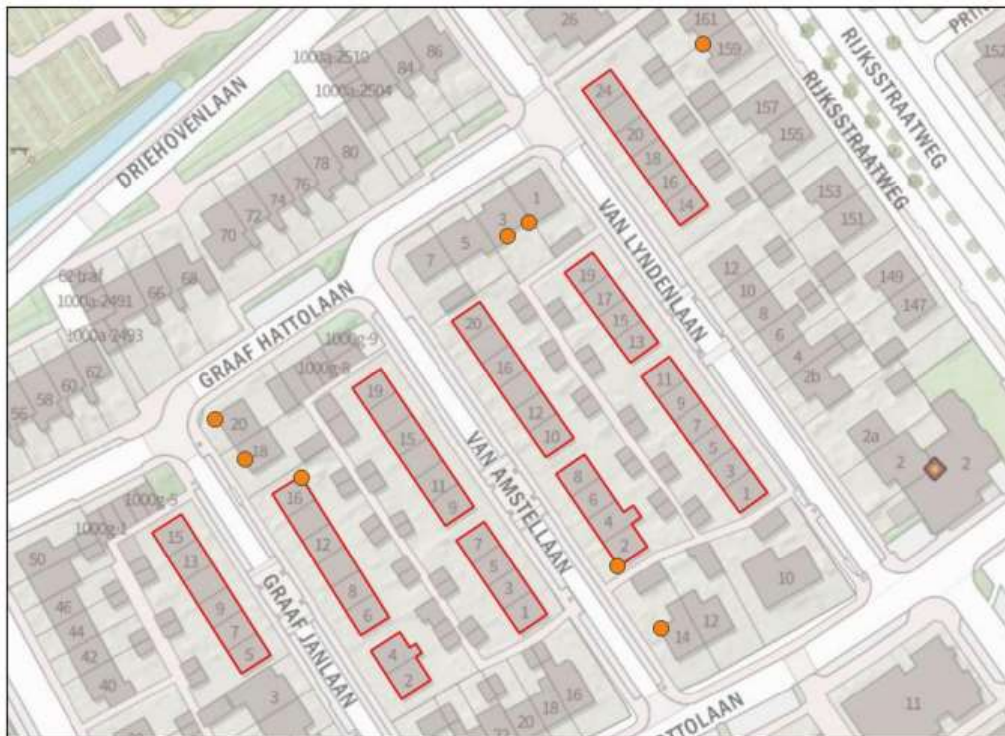
Bron achtergrond: PDOK.

Bron: 'Activiteitenplan renovatie 50 woningen Van Amstellaan e.o., Loenen aan de Vecht' van 23 oktober 2023

Bijlage 4: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

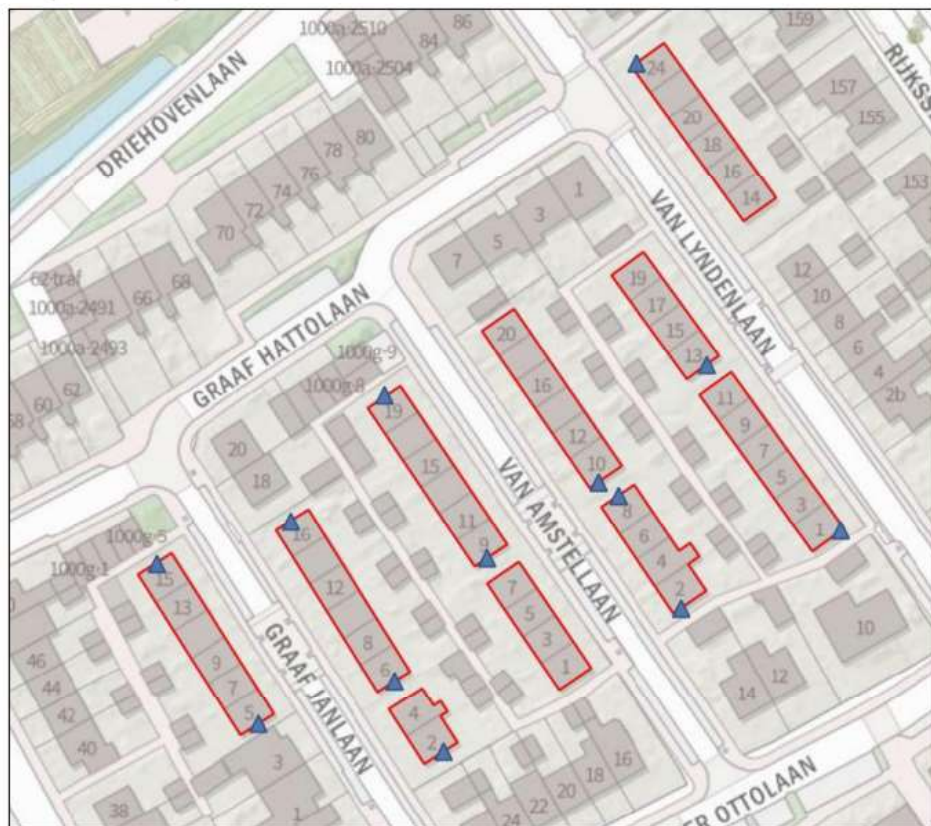
Figuur 4.4 Locatie nestplaatsen van gierzwaluw binnen het projectgebied (paarse stip). Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 4.5 Locatie nestplaatsen van huismus binnen en nabij het projectgebied (oranje stip). Bron achtergrond: PDOK.

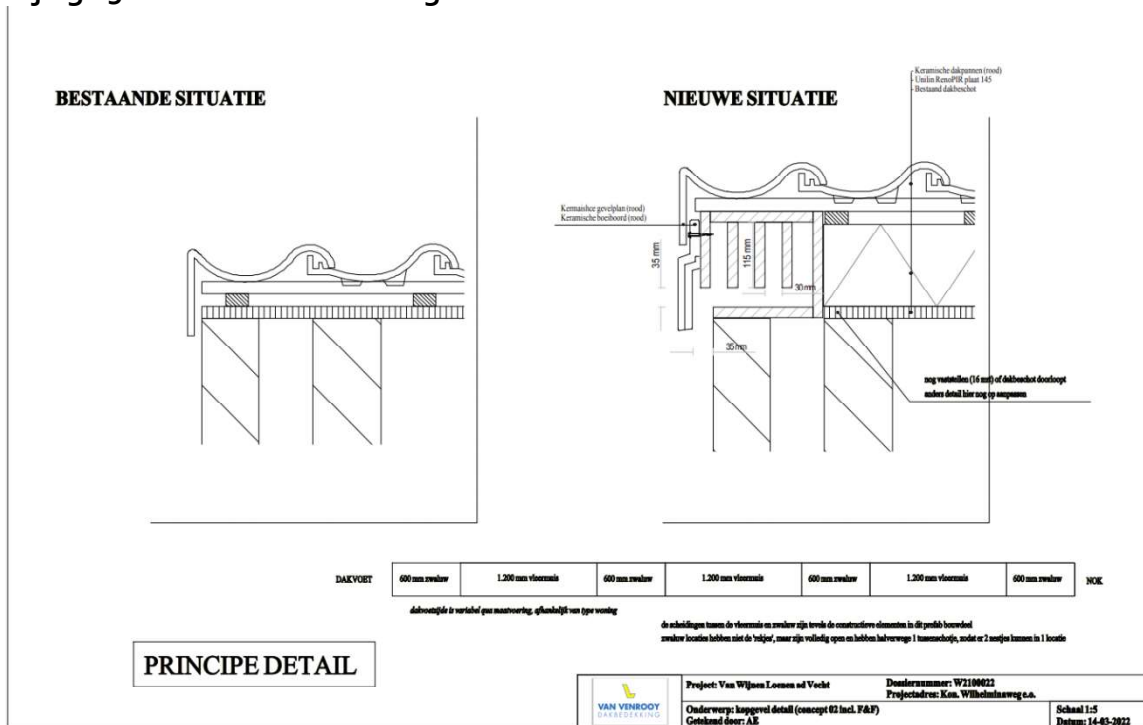
Figuur 4.2 Topografische kaart met verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, aangetroffen in en nabij de te renoveren woningen. Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 4.3 Topografische kaart met paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis (blauwe driehoek), aangetroffen in de te renoveren woningen

Bron: 'Natuurtoets renovatie 50 woningen complex 21 Loenen aan de Vecht' van 25 oktober 2022

Bijlage 5: Maatwerkvoorziening

Bron: 'Activiteitenplan renovatie 50 woningen Van Amstellaan e.o., Loenen aan de Vecht, bijlage 3' van 23 oktober 2023